

ఓంశ్రీ పరమాత్మనేనమః
అథ పంచదశోఽధ్యాయః
పురుషోత్తమప్రాప్తియోగః

శ్రీ భగవానువాచ -

ఊర్ధ్వమూలమధఃశాఖమ్ అశ్వత్థం ప్రాహురవ్యయమ్ |
ఛన్దాంసి యస్య పర్ణాని యస్తంవేద స వేదవిత్ ||1||

అథశ్చోర్ధ్వం ప్రసృతాస్తస్య శాఖాః
గుణప్రవృద్ధా విషయప్రవాలాః |
అథశ్చ మూలాన్యనుసంతతాని
కర్మానుబంధీని మనుష్యలోకే ||2||

నరూపమన్యేహ తథోపలభ్యతే
నాంతో న చాదిర్న చ సంప్రతిష్ఠా |
అశ్వత్థమేనం సువిరూఢమూలమ్
అసంజశస్త్రేణ దృఢేన చిత్త్వా ||3||

తతః పదం తత్పరిమార్గితవ్యం
యస్మిన్గతా న నివర్తంతి భూయః |
తమేవ చాద్యం పురుషం ప్రపద్యే
యతః ప్రవృత్తిః ప్రసృతా పురాణీ ||4||

నిర్మానమోహో జితసంకదోషాః

అధ్యాత్మనిత్యా వినివృత్తకామాః|

దృష్టేషుర్విముక్తాః సుఖదుఃఖ సజ్జ్ఞాః

గచ్ఛన్త్యమూఢాః పదమవ్యయం తత్ ||5||

న తద్భాసయతే సూర్యః న శశాంజో న పావకః|

యథత్వా న నివర్తన్తే తద్ధామ పరమం మమ ||6||

మమైవాంశో జీవలోకే జీవభూతః సనాతనః|

మనః షష్ఠాన్ద్రియాణి ప్రకృతిస్థాని కర్షతి ||7||

శరీరం యదవాప్నోతి యచ్ఛాశ్చక్రమతీశ్వరః|

గృహీత్వైతాని సంయాతి వాయుర్గన్ధానివాశయాత్ ||8||

శ్రోత్రం చక్షుః స్పర్శనం చ రసనం పూణమేవ చ|

అధిష్ఠాయ మనశ్చాయం విషయానుపసేవతే ||9||

ఉత్క్రామన్తం స్థితం వాఽపి భుజ్జ్ఞానం వా గుణాన్వితమ్|

విమూఢా నానుపశ్యన్తి పశ్యన్తి జ్ఞానచక్షుషః ||10||

యతంతో యోగిన్తచ్చైవం పశ్యన్త్యాత్మన్యవస్థితమ్|

యతంతోఽప్యకృతాత్మానః వైవం పశ్యన్త్యచేతసః ||11||

యదాదిత్యగతంతేజః జగద్భాసయతేఽఖిలమ్ |

యచ్ఛన్ధ్రమసి యచ్ఛగ్నో తత్తేజో విద్ధి మామకమ్ ||12||

గామావిశ్వ చ భూతాని ధారయామ్యహమోజసా |

పుష్టామి చౌషధీః సర్వాః సోమో భూత్వా రసాత్మకః ||13||

అహం వైశ్వానరో భూత్వా ప్రాణీనాం దేహమాశ్రితః |

ప్రాణాపానసమాయుక్తః పచామ్యన్నం చతుర్విధమ్ ||14||

సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టః

మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనం చ |

వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః

వేదాంతకృద్వేదవిదేవ చాహమ్ ||15||

ద్వావిమౌ పురుషౌ లోకే క్షరశ్చాక్షర ఏవ చ |

క్షరః సర్వాణి భూతాని కూటస్థోఽక్షర ఉచ్యతే ||16||

ఉత్తమః పురుషస్త్యన్యః పరమాత్మైత్యుదాహృతః |

యో లోకత్రయమావిశ్వ బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః ||17||

యస్మాత్క్షరమతీతోఽహమ్ అక్షరాదపి చోత్తమః |

అతోఽస్మి లోకే వేదే చ ప్రథితః పురుషోత్తమః ||18||

యో మామేవమసమ్మూఢః జానాతి పురుషోత్తమమ్ |

స సర్వవిదభజతి మాం సర్వభావేన భారత ||19||

ఇతి గుహ్యతమంశాస్త్రమ్ ఇదముక్తం మయాఽనఘ |

ఏతద్బుద్ధ్వా బుద్ధిమాన్సృత్ కృతకృత్యశ్చ భారత ||20||

||ఓం తత్సదితి శ్రీమద్భగవద్గీతాసు ఉపనిషత్సు

బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదే

పురుషోత్తమప్రాప్తియోగో నామ పంచదశోఽధ్యాయః ||

